



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

вул. Митрополита Василя Липківського, 45, м. Київ-35, 03680, тел. (44) 251-62-62, факс (44) 520-03-25
E-mail: slg@amcu.gov.ua Web: <http://www.amc.gov.ua> Код ЄДРПОУ 00032767

07.12.2016 № 130-29/02-12999

На № _____ від _____

Кабінет Міністрів України

Про надання пропозицій

У підпункті 78.2.5 пункту 78 Національного плану дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010 – 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженого Указом Президента України від 12 березня 2013 року № 128/2013 (далі – Національний план дій) Антимонопольному комітету України (далі – Комітет) разом з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон), Міністерством охорони здоров'я України (далі – МОЗ України), Міністерством внутрішніх справ України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями доручено з метою посилення конкуренції на ринках вжити комплексних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, у тому числі проведення перевірок, зокрема, у сфері ритуальних послуг.

У зв'язку з цим, Комітетом було проведено дослідження ринків ритуальних послуг та в грудні 2013 року складено звіт за результатами цього дослідження.

З метою створення прозорих умов функціонування ринків ритуальних послуг, зменшення бар'єрів входження, встановлення обґрунтованих цін на ритуальні послуги, запобігання нав'язуванню споживачам непотрібних їм послуг, у звіті Комітетом було запропоновано доручити: Мінрегіону, Міністерству економічного розвитку і торгівлі України, МОЗ України, Міністерству внутрішніх справ України, разом з органами місцевого самоврядування (їх виконавчими органами), Комітетом та іншими заінтересованими міністерствами та центральними органами виконавчої влади, у межах компетенції, вжити заходів щодо:

1. Унесення змін до Закону України «Про поховання та похоронну справу», якими, зокрема, передбачити:

- розмежування діяльності ритуальних служб з надання послуг згідно з необхідним мінімальним переліком з діяльністю обслуговування кладовищ, які перебувають на балансі ритуальних служб;

113867

- передачу повноважень стосовно укладання договорів про надання ритуальних послуг із суб'єктами господарювання усіх форм власності від ритуальних служб до органів місцевого самоврядування.

2. Доповнення необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг новою послугою «перевезення тіл померлих осіб до бюро судово-медичної експертизи або до моргу» шляхом прийняття Мінрегіоном відповідного наказу.

3. Встановлення єдиних вимог (умов), за яких має здійснюватись транспортування тіл померлих осіб (обладнання спеціального транспорту, вимоги до його санітарної обробки тощо).

4. Унесення змін до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, які б передбачали, що послуги оформлення договору замовлення на організацію та проведення поховання надаються безкоштовно.

5. Розроблення нормативно-правового акта, який би встановлював порядок укладання договорів (чітку послідовність дій) із суб'єктами господарювання, що виявили бажання працювати на ринку ритуальних послуг, згідно з необхідним мінімальним переліком.

6. Можливості забезпечення джерел фінансування з метою створення крематоріїв у тих населених пунктах, де існує дефіцит поховань.

7. Розроблення механізму резервування (бронювання) місць на кладовищі (могил).

8. Розроблення та затвердження нормативно-правових актів, які встановлюють єдині чіткі та прозорі умови здійснення діяльності зі зберігання тіл у холодильній камері, бальзамування, санітарної обробки тіла померлого (омивання, одягання, гоління тощо).

9. Забезпечення населення інформацією про суб'єктів господарювання, що надають ритуальні послуги та виготовляють/розповсюджують предмети ритуальної належності, шляхом активізації роботи органів місцевого самоврядування щодо функціонування спеціальних госпрозрахункових інформаційних служб, як це передбачено статтею 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу».

Протягом 2014 – 2015 років зазначені питання не були вирішені, зокрема, шляхом внесення змін до нормативно-правових документів.

На сьогодні до органів Комітету продовжують надходити скарги, звернення, заяви як від споживачів, так і від суб'єктів господарювання, що працюють на ринку ритуальних послуг, які свідчать про те, що проблеми, виявлені Комітетом, не вирішуються і є актуальними.

З метою врегулювання цієї ситуації 10 лютого 2016 року в Комітеті відбулося засідання круглого столу, на якому обговорювались проблемні питання, виявлені органами Комітету на регіональному ринку ритуальних послуг, та шляхи їх вирішення, за участю представників Мінрегіону, МОЗ України, Київського міського бюро судово-медичної експертизи, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на зазначених ринках, профільних асоціацій.

Під час обговорення учасники круглого столу окреслили коло наявних проблемних питань та шляхи їх вирішення, які збігаються із зазначеними пропозиціями Комітету. Також учасники круглого столу наголосили на потребі нагального вирішення проблемних питань, зокрема шляхом внесення змін в чинну законодавчу базу і, як наслідок, розроблення якісних підзаконних нормативних актів.

На виконання пропозицій Комітету, викладених у звіті, Мінрегіон, основними завданнями якого, відповідно до Положення про Міністерство регіонального розвитку та будівництва України, затвердженого Указом Президента України від 31 травня 2011 року № 633/2011, зокрема, є формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері поховання, розробив проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення галузі поховання», який листом від 12.05.2016 № 7/11-5632 (вх. № 6-01/4608 від 23.05.2016) (далі – проект Закону) надісланий Комітету.

Комітетом опрацьовано проект Закону та виявлено ряд суттєвих зауважень і недоліків, про що листом від 01.06.2016 № 130-06/08-5698 повідомлено Мінрегіон з наданням зауважень та пропозицій.

З метою усунення чинників, які негативно впливають на конкуренцію на ринку ритуальних послуг, 13 червня 2016 року в Комітеті було створено робочу групу за участю Мінрегіону, МОЗ України, Національної поліції України, народних депутатів України, представників органів місцевого самоврядування, учасників ринку, задіяних у наданні ритуальних і супутніх з ними послуг, та інших зацікавлених осіб.

Узагальнені пропозиції учасників робочої групи щодо змін до чинного законодавства та шляхів вирішення проблем на ринку ритуальних послуг наведені в табличній формі в додатку 1 до цього листа.

Водночас Комітет зазначає про те, що пропозиції, спрямовані на створення прозорих умов функціонування ринків ритуальних послуг, зменшення бар'єрів входження, встановлення обґрунтованих цін на ритуальні послуги, запобігання випадків нав'язування споживачам непотрібних послуг, що викладені у Звіті за результатом дослідження ринків ритуальних послуг, схваленому на засіданні Антимонопольного комітету України 03.12.2013, на сьогодні залишились без належного реагування та вирішення. Розроблений Мінрегіоном проект Закону більшості з порушених проблем не вирішує, зазначені пропозиції не знайшли своєї практичної реалізації в його нормах.

При цьому очевидним є те, що похоронна галузь в Україні давно потребує реформування, а законодавство, що регламентує її функціонування, є застарілим і таким, що не відповідає сучасним вимогам суспільства та найкращим світовим практикам.

Невирішення найближчим часом наявних проблем галузі буде мати вкрай негативні для країни та громадян наслідки.

Ритуальна сфера завжди була й залишається невід'ємною частиною існування суспільства. Потреба в споживанні ритуальних послуг виникає у людини в найтрагічніші моменти її життя, пов'язані з утратою близьких людей. І в більшості випадків тяжкий психологічний стан людини в такі моменти не дає можливості самостійно захистити свої права як споживача на отримання якісних послуг за економічно обґрунтовану вартість, що й спричиняє виникнення численних порушень та зловживань з боку надавачів послуг, поширених проявів антиконкурентних практик як з боку учасників ринку, так і з боку представників державних органів та органів місцевого самоврядування. Зазначене зумовлює необхідність втручання держави та відпрацювання правових механізмів і заходів, спрямованих як на захист інтересів споживача ритуальних послуг, так і на покращення якості та рівня їх надання.

Комітетом були опрацьовані матеріали, надані членами робочої групи, позиції учасників, інформація, надіслана територіальними відділеннями Комітету, державними органами та органами місцевого самоврядування, досліджено світовий досвід функціонування цієї галузі, здійснено детальний аналіз запропонованого проекту Закону та в результаті підготовлено рекомендації щодо напрямів доопрацювання окремих його положень (додаток 2 до цього листа).

Враховуючи викладене, зважаючи на соціальну значимість порушених питань та необхідність якнайшвидшого законодавчого врегулювання наявних проблемних питань на ринку ритуальних послуг, Комітет звертається до Кабінету Міністрів України з пропозицією дати доручення Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерству охорони здоров'я України та Міністерству внутрішніх справ України в найкоротший строк доопрацювати, оприлюднити та погодити з усіма заінтересованими органами виконавчої влади проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення галузі поховання», з урахуванням пропозицій учасників робочої групи, та внести його в подальшому на розгляд до Кабінету Міністрів України.

В.о. Голови Комітету



М. НИЖНИК